"Allahım! Ben senin kulunum" Hadisinin Şerhi

[Türkçe]

شرح حديث (اَللَّهُمَّ إِنِّي عَبْدُكَ)

[باللغة التركية]

Muhammed Şahin

محمد شاهين

Tetkik eden: Ümmü Nebil

مراجعة: أم نبيل

Rabva Semti İslâmî Dâvet Bürosu

المكتب التعاوني للدعوة وتوعية الجاليات بالربوة بمدينة الرياض

1428 - 2007

islamhouse.com

((اَللَّهُمَّ إِنِّي عَبْدُكَ، وَابْنُ عَبْدِكَ، وَابْنُ أَمَتِكَ، نَاصِـيَتِي بِيَـدِكَ، مَـاضٍ فِيَّ حُكْمُكَ، عَدْلٌ فِيَّ قَضَاؤُكَ)) [رواه أحمد وصححه الألباني]

"Allahım! Ben senin kulunum. Erkek ve kadın kullarının çocuğuyum. Alnım (kontrolüm) senin elindedir. Benim hakkımda senin hükmün geçerlidir.Senin, benim hakkımdaki takdirin adâlettir." [1]

Hadiste yer alan **"Ben senin kulunum"** lafzının mânasını tüm ayrıntılarıyla açıklamasına gelirsek, burada kulun şu özellikleri öne çıkmaktadır:

Zillet içerisinde, huşulu, efendisinin emrine son derece bağlı ve yasaklarından alabildiğine kaçan, O'na karşı kendisini muhtaç gören, O'na sığınan, O'ndan yardım dileyen, O'na tevekkül eden, O'na sığınan ve O'na kalbiyle beslediği sevgi, korku ve ümidi başkasına beslemeyen ve bu hâlde iken O'na ibâdete önem veren.

Aynı zamanda, küçük-büyük, diri-ölü, itaatkar-isyankar, musibetlere duçar ya da âfiyette olmuş olsun ve gerek kalbi ve ruhu, gerekse dili ve organlarıyla olsun, her yönden **"Ben senin kulunum"** anlamına da gelir.

"Malım ve canım senindir" mânasına da gelir. Çünkü kölenin hem kendisi, hem de malı efendisine âittir. Bu sözde aynı zamanda **"Bana vermiş olduğun her türlü nimetler, işte bunların hepsi, senin bu kuluna nimetlerinden bahşettiklerindir"** anlamına da gelir.

Şu anlama da gelir: **"Senin bana verdiğin mal ya da can olsun, bunlar hakkında sen emir buyurmadığın sürece tasarruf edemem.Tıpkı kölenin efendisinin izni olmadan tasarruf edemediği gibi. Kuşkusuz ki ben, kendime ne bir yarar, ne de bir zarar verebilirim. Ne hayat veririm ne de öldürebilirim."** Dolayısıyla zikredilen bu açıklamalara kişi gerçekten şahit olursa, o takdirde gerçek biçimde: **"Ben senin kulunum"** demiş olur.

Sonra **"Benim canım senin elindedir"** der.

Yani sen bende mutasarrıf olansın. Beni istediğin gibi evirip çevirirsin. Ben ise, kendi nefsim hakkında tasarruf edemem. Canı ve nefsi, Rabbinin elinde, kalbi de O'nun iki parmağının arasında olan kimsenin, kendi canında nasıl tasarrufu olabilir ki? Kişinin ölümünü-yaşamını,iyiliğini-kötülüğünü, âfiyetini-sıkıntısını, hepsini Allah Teâlâ düzenler.

[1] Hadisi İmam Ahmed rivâyet etmiş (1/391), Elbânî de: "hadis sahihtir" demiştir.

Kulun burada hiçbir fonksiyonu yoktur.Hatta bu kişi, efendisinin kabzasının altında bulunmasıyla hakir ve zayıf olan bir köleden bile daha zayıf ve âciz bir hâldedir. Canı da kuvvetli ve mâlik olan efendisinin elinde bulunmakta, tasarrufu ve yöneticiliği de O'na ait olmaktadır. Hatta durum bundan da ötedir...

Kul ne zaman ki, kendisinin ve diğer bütün kulların canlarının tek olan Allah Teâlâ'nın elinde olduğuna ve dilediği gibi onları evirip çevirdiğine şahit olursa; işte bundan sonra yaratılanlardan korkmaz, onlardan bir şeyler ummaz. Artık o kimsenin derecesi, kölelerin derecesine inmez; bilakis terbiye olunmuş ve arınmış bir kul derecesine yükselmiş olur. Kul, bu hâlde olunca, onların değil de onlardan başkasının tasarruf yetkisinin olduğunu ve yine onların değil de onlardan başkasının işleri evirip çevirdiğini anlar

Abdullah b. Amr b. el-Âs'tan -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre o, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şöyle buyururken işittim demiştir:

((إِنَّ قُلُوبَ بَنِي آدَمَ كُلَّهَا بَيْنَ إِصْبَعَيْنِ مِنْ أَصَابِعِ الرَّحْمَن كَقَلْبٍ وَاحِدٍ يُصَرِّفُهُ حَيْثُ يَشَاءُ، ثُمَّ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ r : اللَّهُمَّ مُصَرِّفَ الْقُلُوبِ صَرِّفْ قُلُوبَنَا عَلَى طَاعَتِكَ.)) [رواه مسلم]

"Adem oğlunun bütün kalpleri, bir kiişinin kalbi gibi Rahman'ın parmaklarından iki parmağı arasındadır. Onu dilediği gibi (hidâyete ya da dalâlete) çevirir. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- sonra şöyle buyurdu: Kalpleri evirip çeviren Allahım! Kalplerimizi sana itaate çevir." [2]

Her kim kendisinin bu konumda olduğuna şâhit olursa; bu kimsenin Rabbine olan ihtiyacı artık ayrılmaz bir özellik olmuştur. Kul, insanların bu durumda olduğunu anlayınca onlara karşı da kendisini fakir görmez, onlardan bir şeyler beklemez ve onlardan yana ümitlenmez. O bu hâle gelince, tevhidi, tevekkülü ve ibâdeti istikamet üzere olur.

Bundan dolayı Hud -aleyhisselâm- kavmine şöyle demiştir:

﴿ إِنِّي تَوَكَّلْتُ عَلَى ٱللَّهِ رَبِّي وَرَبِّكُمۚ مَّا مِن دَآبَّةٍ إِلَّا هُوَ ءَاخِذُۢ بِنَاصِيَتِهَآۚ إِنَّ رَبِّي عَلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ ﴿٥٦﴾ ﴾ [سورة هود الآية: ٥٦]

[2] Müslim, hadis no: 2654

"Ben muhakkak ki, hem benim Rabb'ım, hem de sizin Rabbiniz olan Allah'a tevekkül etmekteyim. Yeryüzünde hiçbir canlı yoktur ki, idâresi ve yönetimi, O'nun elinde olmasın. Hiç şüphe yok ki benim Rabbim, dosdoğru yoldadır." [3]

"Hükmün bende geçerlidir ve adaletlidir."

Sözüne gelirsek; bu İki konuyu içermektedir:

Birincisi: Kulun da hükmünün geçerli olduğudur.

İkincisi: Allah Teâlâ'ya hamd ve O'nun adâletidir.

Allah Teâlâ, öyle bir ilâhtır ki mülk O'nundur, hamd da O'na'dır.

İşte bu aynı zamanda Hud -aleyhisselâm-'ın buyurduğu şu âyetin mânasındadır:

﴿مَّا مِن دَآبَّةٍ إِلَّا هُوَ ءَاخِذُۢ بِنَاصِيَتِهَآ ۚ﴾

"Yeryüzünde hiçbir canlı yoktur ki, idâresi ve yönetimi O'nun elinde olmasın."

Sonra şöyle devam eder:

"Benim Rabbim, hiç şüphe yok ki, dosdoğru yoldadır."

Yani mülkün sahibi, kahhar ve kulları hakkında tasarrufta bulunan olması, yaratılmışların canlarını elinde tutmasıyla birlikte O, dosdoğru yol üzere bulunmaktadır. Aynı zamanda O, sonsuz adâlet sahibi ve bununla yaratılmışların üzerinde tasarruf eder. O, gerek sözleri, gerek fiilleri, gerek kaza ve kaderi, gerek emirleri ve yasakları, gerekse mikafatlandırması ve cezalandırması ile dosdoğru yoldadır.Hiç şüphe yok ki, O'nun haber verdiği şeylerin hepsi doğrudur, hükümlerinin hepsi adâletlidir. Emrettiği bütün emirlerinde belirli bir fayda ve yasakladığı bütün yasaklarında zarar bulunmaktadır.Sevap almayı hak edene, ihsanından sevabını verir, azabı hak edene de adâleti ve hikmeti gereği rahmetini ve azabını verir.

---

[3] Hûd Sûresi: 56